

Théseus a Ariadné

Sotva se na Krétu vrátil a z lodi vystoupil na břeh,
 Mínós hned obětoval v dík Iovovi sto krásných býků;
 celý pak královský palác byl ověšen kořistí války.
 Zatím potupa rodu, muž býčí, dvojtvarý netvor,
 dorostl tak, že hlásal všem nevěru Pásifainu.
 Mínós se rozhodl zbavit té poskvrny manželství svého,
 v příbytek s tisícem chodeb a tmy chtěl příšeru zavřít.
 Daidalos, stavitel slavný a umělec vynalézavý,
 založil celou tu stavbu a zmátl v ní veškeré stopy
 množstvím klikatých cest, jichž zákruty klamaly oči.
 Zrovna jak ve Frygii proud Maiandru klame a šálí
 klikatým tokem, jenž kupředu teče a plyne zas nazpět,
 sám si naproti jde, zří vody, jež připlují teprv,
 k prameni obrácen nyní a hned zase do moře pudí
 klamavé ty své proudy, týmž Daidalos naplnil klamem
 nesmírné množství cest, že sám se těžší jen vrátil
 k východu podivné stavby, jež skutečným bludištěm byla.
 Do ní když postavu dvojí—půl býka, půl jinocha—zavřel,
 po sedmi chlapcích a pannách jí Athény dávaly k jídlu
 v každých devíti letech. Však se třetí zásilkou přijel
 Théseus sám, jenž obludu zabil a vrátil se k bráně,
 kterou dřív neprošel nikdo a k níž ho dovedlo klubko
 Ariadnino. Když z Kréty ji potom ten ukrutník vezl,
 na břehu Naxu ji nechal a bez ní se navracel domů.

Tam ji pak opuštěnou a lkající našel Bakchos,
 který jí nabídl náruč i ochranu; k věčné pak slávě
 korunku s čela jí sňal a do prostor nebeských hodil.
 Letěla čelenka krásná až do výše k samému nebi;
 zatímco letěla vzduchem, tu drahé kamení její
 v hvězdy se změnil, jež v podobě Koruny na nebi utkví
 uprostřed Hadonoše a Herkula, který tam klečel.

Daidalos a Íkaros

Daidalos na vyhnanství a na Krétu zanevřel zatím,
 zatoužil po rodné zemi, již musel opustit, byl však
 uzavřen dokola mořem. I pravil: „Nechť zahradí Mínós
 veškeré země a moře, vzduch volný je, půjdeme tudy!
 I kdyby všechno měl v moci, přece ovzduší v své moci
 nemá!“

Řekl a v umění nové se pustí důvtipem bystrým,
 přírodní zákony změnil. Hned do řady peruti skládá:
 začíná od nejmenší, vždy delší za krátkou klade,
 takže stoupaly vzhůru, jak Pánovy píšťaly stébla
 různou se zdvíhají délkou, když pastýř si vyrábí sýrinx.
 Uprostřed sváže je nití a vespod zalepí voskem,
 takto složené v celek je zahne v pozvolný oblouk,
 ptáci jak mají svá křídla. Syn Íkaros stál vedle něho,
 neměl potuchy o tom, že s vlastní si pohrává zkázou,
 proto s úsměvem v tváři tu čiperně schytával pířka
 zvířená těkavým vánkem, tu měkčil hravým zas palcem
 žlutavý vosk; svou hrou v tom díle tak podivuhodném
 překážel otcí. Ten naposled ruku když přiložil k dílu,
 výtvor si připjal a vyváživ tělo na obou křídlech,
 zamával jimi, tím rozvířil vzduch a ve výši utkvěl.

Poučí potom i syna a radí: „Hleď, Íkare, letět
 středem (varuji tě!), sic půjdeš-li přespříliš nízko,
 křídla ti zatěžká voda, když vysoko, spálí je oheň!
 Uprostřed obého leť! Jen nehleď na Vozataje,
 ani na Velký Vůz ni tam, kde je Óríón s mečem,
 ale přímo leť za mnou!“ A současně ponaučení
 dá mu, jak létat, a neznámá křídla mu k ramenům připne.
 Při této práci a radách se zrosily starcovy tváře,
 třesou se otcovské ruce; pak polibky synovi vtiskl,

kterého neměl už políbit nikdy, pak zdvihl se křídly,
před synem letěl a o něj se bál jak samička ptačí,
která poprvé vyvádí z hnízda svá písklata mladá;
k letu pak vybízí syna a učí jej v umění zhoubném,
jak se má na křídlech vznášet a přitom na syna hleděl.

Nejeden rybář je spatřil, jenž chytil udicí ryby,
nejeden pastýř a oráč, jsa o hůl a radlici opřen,
užasl při podívané a věřil, že bohové jsou to,
když tak létají vzduchem. Již minuli Délos a Paros,
po své levici mají již Samos, Iunoně svatý,
Kalymnu, bohatou medem, a Lebinthos po pravé straně,
když vtom Íkaros začal mít radost, jak odvážně létá,
opustil svého vůdce a touhou po nebi zlákan,
příliš vysoko vzlétl. Hned blízkost žhavého slunce
vonný mu rozhřeje vosk, jenž pera křidel mu pojil.
Roztaje vosková vazba, hoch holými pažemi mává,
nemá už pernatá vesla, vzduch zachytit nemůže žádný.
Vtom jeho chlapecká ústa, jež volala otcovo jméno,
přijala modravá voda, jež po něm pak dostala jméno.

Marně nešťastný otec (však nebyl již otcem) naň volal:
„Íkare, Íkare, kde jsi? A v kterém tě směru mám
hledat?“

Nadarmo syna tak volal, až na vlnách perutě spatřil.
Proklel teď umění svoje a do země pochoval tělo.
Podle pochovaného má doposud jméno ten ostrov.

Perdix

Syna když nešťastného tam do hrobu temného kladl,
koroptev žvatlavá na něj tam vyhlédla z blátivé strouhy,
křídly začala tleskat a skřekem najevo dala
radost. Jediný byl ten pták a neznámý dříve;
nedávno stal se tím ptákem jak trvalá výčitka tobě,

Daidale! Vlastní sestra mu svěřila, neznalá sudby,
synáčka na vyučení. Ten chlapec dvanáctkrát teprv
slavil své narozeniny, a k učení schopnou měl duši.

Perdix, tak zval se ten hoch, si povšiml páteří kosti
v rybě, ty kosti měl za vzor a podle nich vyřezal v tvrdé
oceli v pořadí zuby; tak vynášel k užítku pilu.
Vytvořil kružidlo též. On první dvě raménka z kovu
v jediném ohbí tak spojil, že z obou, vždy vzdálených

stejně,

jedno kruh opisovalo a druhé nehnutě stálo.
Daidalos závidí jemu a z athénských hradeb jej svrhne,
lživě se vymluví na to, že nešťastnou náhodou spadl.
Athéna, přející vlohám, jej náručím zachytne v pádu,
peřím mu obalí tělo a Perdika učiní ptákem;
ale ta dřívější živost, jíž vynikal bystrý duch jeho,
přešla mu do nohou, křidel. I dřívější jméno mu zbylo,
řecky jež *koroptev* značí. Však vysoko nevzlétá nikdy,
nestaví ve větvích hnízd, ni ve výši v korunách stromů;
nízko při zemi létá a vejce v křovinách snáší,
bojí se výšek, vždy pamětliv toho, jak z vysoka spadl.

Kalydónský lov

Daidala unaveného již hostila sicilská země.
Kókalos král, ten příznivec laskavý, za prosebníka
pozdvihl k ochraně zbraň. Již pro slavný Théseův skutek
Athény přestaly platit daň krvavou Mínótaurovi:
věnci chrámy své zdobí, zvou k oběti Athénu, Iova,
s nimi pak ostatní bohy, jimž skládají povinnou úctu
zvířecí krví a skvostnými dary i kadidla vůní.
Pověst po celém Řecku jde přeslavná o Théseovi,
kterého na pomoc zvou snad veškeré achájské obce,
kdekoliv nebezpečí a nějaká nastala tíseň.